

Minister Klimatu  
Michał Kurtyka

Szanowny Panie Ministrze,

Dnia 1.07.2020 zaczną obowiązywać nowe normy jakości węgla, dzięki którym zakaz sprzedaży miału węglowego o bardzo niskich parametrach jakościowych stanie się faktem. O tę regulację apelowały od wielu lat nie tylko organizacje antysmogowe, ale również środowiska naukowe, lekarskie jak i samorządowe, w tym urzędy marszałkowskie oraz władze wielu gmin. Mimo, iż wypracowany w 2018 r. kompromis był daleki od rozwiązań, które gwarantowałyby bezpieczną jakość powietrza, to stanowił on niewątpliwie krok w dobrym kierunku.

Od 1 lipca ze sprzedaży detalicznej zostanie wycofany miał węglowy, w którym frakcja popiołu mogła stanowić aż 28%, a zawartość wilgoci mogła dochodzić do 24%. Kupując tonę tego typu opału, klient kupował produkt w którym mogło być nawet 280 kilo bezwartościowej skały i 240 kilo wody. Co więcej, tak niskie wymagania jakościowe umożliwiały mieszanie miału z zakazanym odpadem węglowym: mułem oraz flotokoncentratem i sprzedawanie go jako miał.

**Odroczenie wejścia w życie tej regulacji, postulowane przez sprzedawców węgla, oznaczałoby cofnięcie działań na rzecz rozwiązania problemu fatalnej jakości powietrza o kolejne dwa lata. Łagodzenie norm w sytuacji, gdy istnieje pilna potrzeba ich dalszego podnoszenia w celu ochrony ludzi przed zanieczyszczeniami powietrza byłoby działaniem podważającym filary polityki antysmogowej.**

Wbrew temu co prezentują sprzedawcy węgla nie jest prawdą, iż wszystkie miały zostaną wycofane z obrotu detalicznego. W obrocie handlowym dopuszczony będzie miał o zawartości popiołu do 12%, siarki do 1,2%, wilgoci do 20% i zawartości podziarna nie większej niż 10%. Tak więc właściciele kotłów spalających miał nie zostaną pozbawieni dostępu do tego paliwa. Nie jest również prawdą, iż regulacja ta została wprowadzona niespodziewanie, gdyż okres przejściowy wynosił blisko dwa lata (Minister Energii ogłosił rozporządzenie w sprawie wymagań jakościowych paliw stałych w dniu 27.09.2018 r.).

Jednocześnie pragniemy **zwrócić uwagę na konieczność przeglądu parametrów jakościowych paliw stałych.** Zgodnie z ustawą z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw przegląd dokonywany jest raz na dwa lata art. 3a (ust. 2a). Termin ten mija we wrześniu bieżącego roku.

W związku z powyższym wnioskujemy o uwzględnienie w zbliżającym się przeglądzie następujących kwestii:

- **Konieczność uregulowania norm jakości dla pelletu drzewnego.** Paliwo to zyskuje na popularności – rocznie sprzedaje się w Polsce około 80 tys. kotłów na biomasę. Kotły pelletowe to drugie, po kotłach gazowych, najpopularniejsze rozwiązanie grzewcze wspierane z Programu Czyste Powietrze. Niestety jakość pelletu nie jest w żaden sposób regulowana (podobnie jak jakość

węgla przed 27.09.2018). Na skutek braku regulacji i kontroli Inspekcji Handlowej na rynku sprzedawany jest pellet zawierający odpady, które powinny być spalane w zakładach termicznej utylizacji odpadów, a nie w domowych kotłach (np. pellet z płyt meblowych czy z domieszką zmielonego plastiku), o czym Polski Alarm Smogowy informował wielokrotnie.

- **Konieczność wprowadzenia do rozporządzenia takich wymagań dla ekogroszku, które zagwarantują, że kotły 5 klasy i Ekoprojektu będą spełniać wymogi emisyjne.** Obecnie rozporządzenie nie definiuje paliwa dedykowanego do kotłów 5 klasy i Ekoprojektu. Jak wskazują ekspertyzy<sup>1</sup>, kotły te dotrzymują deklarowane standardy emisyjne jedynie na groszku o odpowiednio wysokiej jakości. Pojawia się zatem pytanie o zasadność dofinansowywania tego typu urządzeń ze środków publicznych, jeśli rozporządzenie nie definiuje do nich paliwa, gwarantującego dotrzymanie deklarowanych standardów emisyjnych. Postulujemy aby Tabela 4 w rozporządzeniu Ministra Energii z dnia 27.09.2018 definiowała właśnie paliwo do kotłów 5 klasy / Ekoprojektu. W związku z tym należy określić następujące parametry jakościowe: zawartość popiołu w stanie roboczym <6%, zawartość siarki całkowitej <0,8%, wartość opałowa w stanie roboczym >27 MJ/kg, zawartość podziarna <5%, zawartość wilgoci całkowitej <12%<sup>2</sup>. Jedynie na paliwie odpowiedniej jakości kotły 5 klasy oraz Ekoprojektu będą dotrzymywać wymaganych parametrów emisyjnych.

- **Konieczność podniesienia wymogów dotyczących zawartości siarki oraz uwzględnienie tego parametru we wzorze świadectwa jakości.** Należy znacząco ograniczyć zawartość siarki we wszystkich zdefiniowanych rodzajach węgla. Według ekspertów<sup>3</sup> zawartość siarki nie powinna przekraczać 0,6%-0,8% (wobec 1,7% określonego w rozporządzeniu). Jest to szczególnie istotne, gdyż instalacje stosowane w sektorze komunalno-bytowym nie są wyposażone w instalacje do odsiarczania spalin, dlatego też zawartość siarki w węglu przeznaczonym do spalania w domowych kotłach i piecach powinna być jak najniższa. Węgiel o wysokiej zawartości siarki trafia do domowych instalacji, gdyż nie ma na niego zapotrzebowania w ciepłownictwie – ciepłownie, zobligowane do utrzymywania norm emisji tlenków siarki, nie kupują węgla o zawartości siarki powyżej 0,8%.

Podczas sezonu grzewczego wiele polskich miast i miasteczek boryka się ze zbyt wysokim stężeniem dwutlenku siarki. Według wytycznych Światowej Organizacji Zdrowia dobowe stężenie dwutlenku siarki nie powinno przekraczać 20 µg/m<sup>3</sup>. Przykładowo, w grudniu 2019 norma ta została przekroczona przez 11 dni w Żywcu, 9 dni w Rybniku oraz 15 dni w Nowym Targu. To jedynie przykładowe miejscowości. Wszędzie tam gdzie jest duże zagęszczenie domowych instalacji grzewczych spalających węgiel, stężenia SO<sub>2</sub> będą podwyższone.

Z niewyjaśnionych powodów **parametr zawartości siarki nie znalazł się na świadectwie jakości węgla**, mimo że jest określony w rozporządzeniu, przez co parametr ten nie podlega obecnie kontroli. To niedopatrzenie należy jak najszybciej skorygować.

**Zagwarantowanie odpowiedniej jakości paliw, zarówno węgla jak i pelletu drzewnego, to jedno z podstawowych działań służących poprawie jakości powietrza w Polsce. Polska pozostaje w czołówce krajów europejskich o najwyższym zanieczyszczeniu powietrza. 87% węgla stosowanego w Unii Europejskiej do ogrzewania domów jest zużywane w Polsce.**

W imieniu Polskiego Alarmu Smogowego

Andrzej Guła

---

<sup>1</sup> Komentarz do Projektu z dnia 19.05.2015 r. wersja 2.7. Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia...r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw stałych, dr inż. Krystyna Kubica, ekspert PIE ds. ochrony powietrza, ekspert Grupy Roboczej Ochrona Środowiska i Energetyki Ministerstwa Środowiska, emerytowany pracownik Instytutu Chemicznej Przeróbki Węgla i Politechniki Śląskiej

<sup>2</sup> Jak wyżej

<sup>3</sup> Jak wyżej oraz propozycja Instytutu Chemicznej Przeróbki Węgla z lutego 2015 złożona w konsultacjach stosownego rozporządzenia

Polski Alarm Smogowy jest inicjatywą ruchów społecznych zabiegających o czyste powietrze w Polsce – chcemy żeby powietrze w naszym kraju spełniało wymagania prawa krajowego i nie zagrażało zdrowiu i życiu mieszkańców Polski. Polski Alarm Smogowy skupia następujące inicjatywy: Bydgoski Alarm Smogowy, Chełmecki Alarm Smogowy, Czechowicki Alarm Smogowy, Czernichowski Alarm Smogowy, Częstochowski Alarm Smogowy, Dolnośląski Alarm Smogowy, Gliwicki Alarm Smogowy, Gierałtowski Alarm Smogowy, Izabeliński Alarm Smogowy, Jaworznicki Alarm Smogowy, Kalwaryjski Alarm Smogowy, Katowicki Alarm Smogowy, Kielecki Alarm Smogowy, Krakowski Alarm Smogowy, Krzeszowicki Alarm Smogowy, Legionowski Alarm Smogowy, Lubuski Alarm Smogowy, Mysłowicki Alarm Smogowy, Łódź Bez Smogu, Nowotarski Alarm Smogowy, Oświęcimski Alarm Smogowy, Pleszewski Alarm Smogowy, Podhalański Alarm Smogowy, Porajski Alarm Smogowy, Poznański Alarm Smogowy, Pszczyński Alarm Smogowy, Rabczański Alarm Smogowy, Raciborski Alarm Smogowy, Rybnicki Alarm Smogowy, Sądecki Alarm Smogowy, Sieradzki Alarm Smogowy, Skawiński Alarm Smogowy, Ustroński Alarm Smogowy, Warszawa Bez Smogu, Wielicki Alarm Smogowy, Wejherowski Alarm Smogowy, Zabierzowski Alarm Smogowy, Zabrzeński Alarm Smogowy, Zagłębiowski Alarm Smogowy, Ząbkowicki Alarm Smogowy.